

MONIKULTTUURIASIAIN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 1/2017

Aika	Tiistai 10.1.2017, klo 17.33-20.05
Paikka	Espoon valtuustotalo, Vihreän liiton ryhmähuone
Osallistujat	<p>Luottamushenkilöjäsenet: Päivi Käri-Zein, puheenjohtaja Veronica Kalhori, poistui klo 20.02 Astrit Hasan Babuna Kristiina Drotár, poistui klo 20.03 Ahmed Goshnaw Anne-Maj Mäenpää Christian Tudose</p> <p>Yhteisöjen asiantuntijajäsenet: Ali Abdirahman Eva Kuhlefeldt Markus Silvola Monika Semtsenko Mariam Varjonen Sirkka Wiman, poistui klo 19.20</p> <p>Kaupungin asiantuntijaedustajat: Terhi Pippuri, erityissuunnittelija, kokouksen sihteeri Teemu Haapalehto, maahanmuuttoasioiden päällikkö</p> <p>Vieraat: Astrid Kauber, kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen vastuualuepäällikkö, Espoon kaupunki Pekka Räsänen, projektipäällikkö, Ohjaamo</p> <p>Poissa: Ibrahim Saylilir Stanislav Marinets Roosa Åkerlund</p>

Allekirjoitukset

Päivi Käre-Zein
puheenjohtaja

Terhi Pippuri
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:

16.1.2017

Anne-Maj Mäenpää

Käsitellyt asiat

Asia	Liitteet	Otsikko
1		Kokouksen avaus
2		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
3		Pöytäkirjantarkastajan valinta
4		Esityslistan hyväksyminen
5		Ilmoitusasiat
6	1	Monikulttuuristen lasten hyvinvointi opetuksen näkökulmasta
7	2	Ohjaamo nuorten syrjäytymistä ehkäisemässä
8		Muut asiat
9		Kokouksen päättäminen

Asiat

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 17.33.

2 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3 Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Anne-Maj Mäenpää.

4 Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin.

5 Ilmoitusasiat

Teemu Haapalehto tiedotti Moniheli ry:n koordinoimasta Kaikkien vaalit -kiertueesta. Hankkeen tavoitteena on nostaa esiin suomalaisen yhteiskunnan monimuotoistumisen ja kansainvälistymisen mukanaan tuomat teemat erityisesti kunnallispolitiikassa sekä aktivoita maahanmuuttajataustaisten uusien suomalaisten äänestys- ja kansalaisaktiivisuutta. Tarkoituksena on järjestää yhdessä Monikulttuuriasiain neuvottelukunnan kanssa vaalipaneeli maaliskuussa, ennen kuntavaaleja. Ennen edellisiä kuntavaaleja järjestettiin samanlainen tilaisuus Sellon kirjastossa. Käytiin läpi sopivia ajankohtia tilaisuudelle, ja sovittiin, että Haapalehto tiedottaa asiasta myöhemmin lisää.

Sirkka Wiman tiedotti Omniassa alkavista koulutuksista, joiden järjestämiseksi on saatu määräaikainen erillisrahoitus. Koulutuksiin voi päästä tavanomaista alhaisemilla kielitaitovaatimuksilla, ja keskeistä niissä on aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja henkilökohtaistaminen. Koulutuksissa kielen opetus integroidaan ammatillisiin opintoihin, ja iso osa koulutuksessa tapahtuu työpaikalla. Wiman lähettää sihteerin kautta lisätietoja koulutuksista.

Markus Silvola nosti esille kysymyksen, miten Espoossa kutsutaan uudet kuntalaiset (kansalaisuuden saaneet henkilöt) viettämään Suomen 100-vuotisjuhlaa. Teemu Haapalehto kertoi, että yksi idea voisi olla se, että kaupungin itsenäisyyspäivän juhlaan kutsuttaisiin kansalaisuuden saaneet henkilöt mukaan.

Toivotettiin SPR:n uutena edustajana Eva Kuhlefeldt tervetulleeksi ryhmän jäseneksi.

6 Monikulttuuristen lasten hyvinvointi opetuksen näkökulmasta

Vastuualuepäällikkö Astrid Kauber esitteli suomenkielisen opetuksen tulostyöryhmän kieli- ja kulttuuriryhmien vastualueen näkökulmasta, mitä kouluissa on tehty ja millaista kehittämistä ollaan tekemässä (liite 1). Vieraskielisten oppilaiden määrässä oli

iso kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2016 turvapaikanhakijatilanteen vuoksi. Nyt kasvu näyttää tasaantuvan, mutta sitä edelleen tapahtuu. Espooseen muuttaa lähes viikoittain muualta Suomesta perheitä, jotka ovat saaneet oleskeluluvan. Tällä hetkellä suomenkielisessä perusopetuksessa oppilaista 16,2 % on vieraskielisiä. Erityisesti arabian ja kurdinkielisten oppilaiden määrä on kasvussa. Työperäistä maahanmuuttoa Espooseen on paljon, mikä näkyy mm. siinä, että viron ja venäjänkielisten oppilaiden määrä kouluissa kasvaa. Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen vastuualueen tavoitteena on tarjota ja turvata monikielisille oppijoille yhdenvertaiset mahdollisuudet oppia ja saada tukea kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytyksiin. Lisäksi tavoitteena on edistää kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen toteutumista kaikissa espoolaisissa peruskouluissa. Espoossa kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluville oppilaille järjestetään perusopetukseen valmistavan opetuksen lisäksi tehostettua tukea valmistavan opetuksen jälkeen (MMO-tuki).

Lukuvuonna 2016-2017 perusopetukseen valmistavassa opetuksessa on 672 oppilasta, joista 354 valmistavilla luokilla. Alakoulun valmistavan opetuksen ryhmiä on 18 ja yläkoulun 12. Viime lukuvuonna ryhmiä oli enemmän turvapaikanhakijatilanteen vuoksi. Valmistavan opetuksen luokassa ryhmäkokoo on 12 oppilasta, ja tällä hetkellä miltei kaikki ryhmät ovat täynnä. Oman äidinkielen opetusta annetaan 42 eri kielessä. Tänä lukuvuonna uusia opetettavia kieliä ovat tsekki, nepali, islanti ja latvia. Romani-kielisten oppilaiden määrä on kasvussa. Saamen kielessä ei ole opetusta, koska opettajaa ei ole saatu.

Keskustelussa nousi esille kysymys, millaisia tuloksia vieraskielisten oppilaiden opetuksessa on saatu. Kauber kertoi, että Leppävaaran lukiossa on lukioon valmistavaa opetusta, mihin tänä lukuvuonna saatiin hyvin opiskelijoita. Se auttaa osaltaan vieraskielisiä oppilaita pääsemään lukio-opintoihin. Opintoihin on nyt keskiarvoraja, jotta valmistavaan opetukseen valikoituisi opiskelijoita, joilla on hyvät mahdollisuudet jatkaa lukioon. Kauber kertoi, että vuonna 2015 saapuneiden turvapaikanhakijoiden joukossa oli aiempaa enemmän lapsia, joilla ei ollut koulunkäyntitautustaa eikä luku- ja kirjoitustaitoa.

Kauberin mukaan jatkossa keskeisiä haasteita vieraskielisten lasten opetuksessa ovat tuki valmistavalta luokalta perusopetukseen siirtymisen jälkeen, kielitietoinen opetus sekä koulujen toimintakulttuuri. Sirkka Wiman kertoi, että myös Omniassa kielitietoisuus on nostettu keskeiseksi kehittämisalueeksi. Perusopetuksen osalta Kirstin koulu on edelläkävijä kielitietoisessa opetuksessa. Keskustelussa nousi esille, miten yliopistokoulutuksessa huomioidaan työelämätarpeet. Pääkaupunkiseudulla vieraskielisten oppilaiden määrä yhä kasvaa, mutta kaikkien yliopistojen opettajankoulutuksessa ei asiaa ole huomioitu.

7 Ohjaamo nuorten syrjäytymistä ehkäisemässä

Projektipäällikkö Pekka Räsänen esitteli Ohjaamon toimintaa (liite 2). Ohjaamo-hanke alkoi lokakuussa 2015 ja päättyi helmikuussa 2018. Ohjaamo on nuorten alle 30-vuotiaiden matalan kynnyksen palvelupiste, jonka toimintamalli rakentuu monialaisesti tietoa, neuvontaa, ohjausta ja tukea tarjoavasta Ohjaamosta, eri hallinnonalojen peruspalveluista ja laajasta yhteistyöverkostosta. Espoon Ohjaamo on osa kansallista Ohjaamo-verkostoa, jota koordinoi Kohtaamo-hanke. Suomessa toimii yhteensä lä-

hes 40 Ohjaamo. Espoossa Ohjaamo on osa monialaista nuorten matalankynnyksen palvelujen kokonaisuutta, missä tavoitteena on, että kaikilla nuorilla olisi mahdollisuus koulutukseen tai työhön. Suurin osa (64 %) asiakkuuksista on ollut 18-24 -vuotiaita. Palvelumallina Ohjaamo tehostaa ja yksinkertaistaa nuorten palvelua ja karsii päällekkäistä toimintaa.

Ohjaamon ydintoimintaan kuuluu henkilökohtainen neuvonta ja ohjaus, tuki elämäntilanteeseen, urasuunnitteluun, sosiaalisten taitojen ja valmiuksien kehittämiseen sekä kouluttautumisen ja työllistymisen tukeminen. Ohjaamoon voi hakeutua jopa ilman ajanvarausta hyvin monenlaisista syistä. Yleisimmät syyt asiakkuuteen ovat olleet työhön, koulutukseen ja omaan talouteen liittyvät asiat. Ajanvarauksella ohjauksessa on ollut 726 nuorta. Noin kolmasosa asiakkaista on ollut maahanmuuttajataustaisia.

Keskustelussa nousi esille kysymys, onko maahanmuuttajataustaisilla nuorilla samantyyppisiä ongelmia kuin kantaväestön nuorilla. Monilla nuorilla koulutuksen keskeytyminen vaikuttaa itseluottamukseen, ja voi syntyä umpikujalta näyttävä tilanne, mistä on vaikea yksin päästä eteenpäin. Räsänen kertoi, että maahanmuuttajanuorille on yhteistyössä Monik ry:n ja TE-toimiston kanssa järjestetty täsmärekytintilaisuuksia, mistä on saatu todella hyviä kokemuksia. Nuoret arvostavat henkilökohtaista apua ja kohtaamista.

Ohjaamon toiminnan tuloksia eli nuorten jatkopolkuja seurataan tarkasti. 374 nuorta on työllistynyt ja 71 saanut opiskelupaikan. Kun Ohjaamo-hanke vuoden kuluttua päättyy, on kuitenkin luotu hyvät matalan kynnyksen verkostot, joiden toiminta jatkuu edelleen. Espoossa on rakennettu Ohjaamo-konsepti, joka tuo pienellä panostuksella isoja tuloksia.

8 Muut asiat

Keskusteltiin tilanteesta, missä hallitus on ilmoittanut valmiutensa neuvotella pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa mahdollisesta erillisratkaisusta kasvupalveluissa, joihin kuuluvat myös kotouttamisen ja maahanmuuttajien palvelut. ELY-keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen ja maakuntien liittojen tehtävät siirtyvät lähes kokonaisuudessaan tuleville maakunnille vuodesta 2019 alkaen. TE-palvelut ja yrityspalvelut kootaan uudeksi julkiseksi kasvupalveluksi, joka toteutetaan tilaaja-tuottajamallilla. Keskustelussa todettiin, että maahanmuuttajanäkökulmasta pääkaupunkiseudun tilanne on aivan erilainen kuin tilanne muualla Suomessa. Päätettiin, että neuvottelukunta tekee asiassa kannanoton, joka lähetetään työ- ja elinkeinoministeriöön. Sovittiin, että kannanoton valmistelevat Teemu Haapalehto ja Terhi Pippuri, ja sen hyväksyy neuvottelukunnan puheenjohtaja.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 20.05.